

گام دوم انقلاب

استقلال و آزادی

مولف: جواد عقیلی پور

سرشناسه: عقیلی پور، جواد

عنوان پدیدآور: گام دوم انقلاب، استقلال آزادی

مشخصات نشر: قم، عصر جوان ۱۳۹۹

مشخصات ظاهری: ۱۵۰ صفحه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۵۳-۰۳۴-۱

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

موضوع: گام دوم انقلاب، استقلال آزادی

رده شناسی: ۲۵۱/۹۹۵

شماره کتابشناسی ملی: ۷۴۸۳۶۶۲

شناختنامه

عنوان:	گام دوم انقلاب، استقلال و آزادی
مؤلف:	جواد عقیلی پور
شابک :	۹۷۸-۶۲۲-۲۵۳-۰۳۴-۱
ناشر :	انتشارات عصر جوان
طراح جلد :	هانیه خالقی زاده
صفحه آراء:	ظاهره عزیزی
نوبت و تاریخ چاپ:	اول ۱۳۹۹
چاپخانه :	توحید
شعارگان :	۱۰۰۰ نسخه
قیمت :	۲۹۰۰ تومان

آدرس انتشارات: قم - پاساز قدس - انتشارات عصر جوان

۰۹۱۲۵۵۲۸۴۸۰ - ۰۲۵۳۷۷۳۰۰۳۷

فهرست

۱۳.....	فصل اول: استقلال
۱۴	مفهوم استقلال
۱۷	سیر دگرگونی و تحول در مفهوم استقلال
۱۷	در عصر جهانی شدن
۱۷	عوامل استقلال
۱۷	الف. نظام اعتقادی - فرهنگی
۱۸	ب. رهبران و نخبگان سیاسی
۱۹	ج. نظام آموزشی و پرورشی
۱۹	د. موقعیت جغرافیایی
۲۱	و. ویژگی‌های ملی
۲۲	ز. قدرت نظامی
۲۲	ارتباط تنگاتنگ استقلال سیاسی و استقلال اقتصادی
۲۷	وظیفه جوانان در حفظ استقلال کشور
۲۸	استقلال از منظر امام خمینی(ره)
۲۸	۱- استقلال اقتصادی:
۲۸	۲- استقلال هویتی - فرهنگی:
۲۹	۳- استقلال سیاسی :

۳۰	نظریات پیرامون استقلال
۳۱	استقلال سیاسی اقتصادی
۳۲	استقلال اقتصادی و کاهش وابستگی
۳۵	جایگاه استقلال در اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)
۳۹	استقلال مالی
۴۰	راهکار رسیدن به استقلال مالی
۴۳	تعریف و عناصر فرهنگ از نگاه امام خمینی (ره)
۴۴	اهمیت فرهنگ در اسلام و نظام اسلامی
۴۵	استقلال فرهنگی، دستاورد بزرگ انقلاب اسلامی
۴۸	فصل دوم: آزادی
۴۹	آزادی چیست؟
۵۰	آزادی از منظر اسلام
۵۴	مفهوم آزادی در قرآن
۵۵	مولفه اول، فاعل آزادی
۵۹	مولفه دوم، مانع آزادی
۶۲	رهائی یا آزادی؟
۶۴	آزادی انسان در روایات
۶۵	اقسام آزادی

۶۵	آزادی عقلی
۶۵	آزادی اخلاقی
۶۶	آزادی عرفانی
۶۶	آزادی حقوقی
۶۶	آزادی در اندیشه سیاسی اسلام
۶۶	۱. آزادی فکری-کلامی
۶۷	۲. آزادی اخلاقی-گرایشی یا معنوی
۶۸	۳. آزادی فقهی-کنشی
۶۹	تعاملات شش گانه در بحث آزادی
۶۹	۱. تاثیر آزادی اعتقادی بر آزادی اخلاقی
۷۱	۲. تاثیر آزادی اعتقادی بر آزادی رفتاری
۷۳	۳. تاثیر آزادی اخلاقی (خلقیات) بر آزادی اندیشه‌ای
۷۴	۴. تاثیر آزادی اخلاقی بر آزادی سیاسی
۷۵	۵. ارتداد
۷۵	تاثیر فقه بر اخلاق معطوف به آزادی (آزادی اخلاقی)
۷۶	انواع آزادی نامعقول
۷۷	انواع آزادی در اندیشه اسلامی
۷۷	آزادی عقیده

۷۷	آزادی اندیشه
۷۸	رابطه بین آزادی و استقلال
۸۱	آزادی بیان از نظر اسلام
۸۵	آزادی اندیشه؛ لازمه آزادی بیان
۸۶	مرز آزادی بیان؛ عدم تجاوز به حقوق دیگران
۸۷	مرز آزادی بیان و قلم در اسلام
۸۸	فضای آزادی قلم و بیان
۹۰	لازمه تأمین آزادی
۹۲	آزادی انسان مطلق نیست
۹۳	آزادی بیان از سلطه گران
۹۵	۱. مفهوم آزادی های عمومی و انواع آن
۹۶	۱- آزادی فلسفی
۹۶	۲- آزادی اخلاقی
۹۶	۳- آزادی عرفانی
۹۶	۴- آزادی حقوقی
۹۷	مبانی نظری آزادی های عمومی از دیدگاه حضرت علی (ع)
۹۷	۱- توحید و حاکمیت خداوند
۹۹	۲- کرامت و اختیار انسان

۱۰۰.....	۳- عقل مداری و خرد ورزی
۱۰۱.....	۴- عدالت محوری
۱۰۲.....	حقوق مردم در آزادی
۱۰۴.....	محدودیت‌های آزادی بیان
۱۰۵.....	محدودیت طبیعی و قانونی آزادی
۱۰۶.....	دلایل ارزش استقلال و آزادی کشور
۱۰۹.....	فصل سوم: دستاوردهای انقلاب اسلامی
۱۱۰.....	دستاوردهای انقلاب اسلامی
۱۱۰.....	الف - دستاوردهای سیاسی
۱۱۱.....	فرهنگ و هنر
۱۱۲.....	بهداشت و سلامت
۱۱۲.....	۳- دستاوردهای سیاسی
۱۱۳.....	استقلال سیاسی
۱۱۳.....	قانون اساسی
۱۱۳.....	۳- تحول در نهادهای سیاسی- اجتماعی
۱۱۴.....	ولایت فقیه
۱۲۰.....	ب - دستاوردهای فرهنگی
۱۲۳.....	ه - دستاوردهای اقتصادی

ج - دستاوردهای علمی ۱۲۵	
د - دستاوردهای اجتماعی ۱۲۶	
راهکار حفظ استقلال کشور ۱۲۸	
فصل چهارم: استمرار انقلاب ۱۳۱	
مفهوم «استمرار انقلاب» ۱۳۲	
راهکارهای حفظ و تداوم انقلاب اسلامی ۱۳۳	
الف - تحکیم باورها و ارزش‌های اسلامی ۱۳۴	
ب - اهتمام نسبت به مسایل فرهنگی ۱۳۶	
ج - تقویت و برتری توان نظامی ۱۳۷	
وحدت کلمه ۱۳۸	
ه - حفظ شور و نشاط انقلابی ۱۳۹	
راه‌های تداوم ارزش‌های نسل انقلاب اسلامی ایران ۱۴۰	
از نگاه امام خمینی(ره) ۱۴۰	
۱- ویژگی‌ها و مقومات نسل انقلاب اسلامی ایران ۱۴۱	
۲- شکست روحی ناشی از خودباختگی فرهنگی ۱۴۷	
۳- مأیوس شدن (مأیوس کردن) ملت از توانایی اداره کشور ۱۴۸	
توسط احکام اسلامی ۱۴۸	
۴- بدین کردن جوانان و نسل حاضر به فرهنگ خودی ۱۴۹	

مقدمه: ۴

منویات رهبر معظم انقلاب اسلامی در طول ۳۰ سال گذشت همواره پیشان آرمان‌ها و اهداف انقلاب اسلامی بوده است. تأثیر خط مشی‌ها و هدایت‌های ایشان در حصول دستآوردهای غیرقابل باور انقلاب اسلامی به گونه‌ای است که حتی دشمنان و بدخواهان این نظام مقدس نتوانستند در مقابل نقش ایشان سکوت کنند و زبان به اعتراف گشودند. بیانیه‌ی گام دوم انقلاب که در آستانه‌ی دهه‌ی پنجم انقلاب اسلامی توسط ایشان منتشر شد را می‌توان یک برنامه‌ی جامع و کامل دانست که با درنظر گرفتن نقاط قوت، نقاط ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای انقلاب و مسیری که در پیش رو داریم، نقشه راه امت اسلامی را تبیین نموده‌اند. آنچه پیش از هر موضوعی در این بیانیه جلب توجه می‌کند تکرار پرسامد واژه‌ی جوان می‌باشد. از منظر رهبر معظم انقلاب گام دوم پیش از هر چیز دیگر متکی بر ایمان، اراده و امید جوانان مؤمن انقلابی است. به همین جهت بر ما جوانان انقلابی لازم است تمامی ابعاد، الزامات و اقتضائات این بیانیه به عنوان نقشه راه مسیر پیش روی انقلاب اسلامی فهم و تبیین گردد تا بتوانیم با عمل به مسئولیت تاریخی خود و به لطف خداوند متعال این انقلاب را که ادامه‌ی انقلاب‌های انبیاء علی بینا و علیهم السلام و ائمه‌ی اطهار علیهم السلام می‌باشد را به ظهور منجی بشریت حضرت بقیة الله الاعظم ارواح العالمین له الفداء برسانیم. بیانیه گام دوم اگرچه در ظاهر بسیار روان است، اما لا یه‌های تودرتو و نکته‌های عمیق فراوانی دارد که نیازمند یک نگاه اجتهادی است. بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی یک سند و منشور فقه سیاسی در عصر حاضر محسوب می‌شود و ما باید قدر آن را بدانیم و زمینه را به گونه‌ای فراهم کنیم که مخاطبان اصلی که جوانان هستند در صدد فهم بیانیه و ایفای نقش خود برآیند. بیانیه گام دوم دارای آموزه‌ای جامع و کامل است. نکته آن

است که به صورت شفاف آرمان بزرگی را برای انقلاب اسلامی با عنوان «ایجاد تمدن نوین اسلامی» بیان می‌کند. به عبارتی هدف غایی انقلاب اسلامی ایران را ایجاد تمدن نوین اسلامی بیان می‌کنند. تمدن نوین اسلامی در جمله رهبر انقلاب با این تعبیر آمده است: «انقلاب اسلامی اینک وارد دومین مرحله خودسازی، جامعه پردازی و تمدن‌سازی شده است. عزیزان از انقلاب خود حراست و آن را هرچه بیشتر به آرمان بزرگش که ایجاد تمدن نوین اسلامی و آمادگی برای طلوع خورشید ولایت عظمی است، نزدیک کنید».

(بیانیه «گام دوم انقلاب» خطاب به ملت ایران - ۹۷/۱۱/۲۲)

استقلال و آزادی: استقلال ملی به معنی آزادی ملت و حکومت از تحمل و زورگویی قدرتهای سلطه‌گر جهان است. و آزادی اجتماعی به معنای حق تصمیم‌گیری و عمل کردن و اندیشیدن برای همه افراد جامعه است؛ و این هر دو از جمله ارزش‌های اسلامی‌اند و این هر دو عطیه‌ی الهی به انسان‌ها‌یند و هیچ کدام تفضل حکومتها به مردم نیستند. حکومتها موظف به تأمین این دو اند. منزلت آزادی و استقلال را کسانی بیشتر میدانند که برای آن جنگیده‌اند. ملت ایران با جهاد چهل ساله خود از جمله‌ی آنها است. استقلال و آزادی کنونی ایران اسلامی، دستاوردهای ساده‌لوحانه و بعض‌اً مغرضانه، نمیتوان در خطر قرار داد. همه مخصوصاً تأویل و توجیه‌های ساده‌لوحانه و بعض‌اً مغرضانه، نمیتوان در خطر قرار داد. همه مخصوصاً موظف به حراست از آن با همه‌ی وجودند. بدیهی است که دولت جمهوری اسلامی «استقلال» باید به معنی زندانی کردن سیاست و اقتصاد کشور در میان مرزهای خود، و «آزادی» باید در تقابل با اخلاق و قانون و ارزش‌های الهی و حقوق عمومی تعریف شود.